VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Po stopách sklářů a českého křišťálu do Michlovy Hutě

GPS souřadnice: 49.01938, 13.7294666

Praktické informace

Délka trasy: 4 km

Obtížnost: Krátká trasa vedoucí z velké části po rovince a jednoho mírného kopce krásnou šumavskou přírodou. Výlet je možné jet s terénním kočárkem, na kole i se psy (na vodítku). Projdete ho volným tempem za necelé dvě hodinky.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 150 km ujedete za 2 hodiny. Pojedete po D4 směr Strakonice → Volyně → Vimperk → Lipka.

Parkování: Poblíž viaduktu v Lipce. Pokud nenajdete vhodné místo, auto nechte u nádraží. Do Lipky také můžete přijet vlakem.

Možnost občerstvení: Restaurace Apartmány Lipka.

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Vimperk, Boubín, Sušice, Kašperk, Horažďovice, Strakonice, Vlachovo Březí.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovali sourozenci Antonín a Ladislav z Volar

Postřehy dětí:
Tonda (6 let): „To byl nejlepší letošní výlet! Nebyl dlouhý a všude byli vlci a domečky sklářů.“
Ládík (8 let): „Mně se taky líbil – jen škoda, že nebylo občerstvení, ale babička říkala, že v létě se sem vrátíme. “

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás na Šumavu, do míst, kterými vedlo několik prastarých obchodních stezek, jež od nepaměti spojovaly jih a sever Evropy. Do míst, kde žili a pracovali skláři. A jeden z nich vytvořil sklo, které patřilo k těm nejprodávanějším na celém světě. Kdo to byl? Pojďte s námi do Michlovy Huti a dozvíte se. A nejen to! Budeme si také vyprávět pohádky, hledat ztracená písmenka a objevovat zvířátka.

Výlet vznikl s laskavou podporou a pomocí MěÚ Vimperk, a proto je zdarma. :)

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci, tipnete si, jaký je nejznámější český vynález, který si získal uznání po celé planetě a mnozí turisté si ho odvážejí jako suvenýr? Nejsou to ani kontaktní čočky, ani kostkový cukr, ale český křišťál. Víte, kdo ho poprvé vyrobil? My vám to povíme a místo, kde vznikal, i ukážeme.
Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte. Pokud ji po vyluštění přinesete do informačního centra na náměstí (od 8.30 do 16.30 v letní sezoně každodenně, mimo sezonu od pondělí do pátku od 8:00 do 16.00), dostanete za ni dáreček.

Mapa výletu

Doplňovačka

Hurá do výletování!

Zaparkujte na konci (či na začátku – záleží na tom, z jaké strany přijedete) obce Lipka nedaleko viaduktu. Na rozcestníku pod ním totiž začíná naše putování. Lze také přijet vláčkem. Cesta je pak ještě dobrodružnější! :)

Věděli byste, co je viadukt?

Most, který pomáhá silnici nebo železnici překonat údolí, řeku nebo jinou překážku. Většinou bývá dlouhý a s více oblouky nebo pilíři. Může vypadat jako velká kamenná nebo betonová stavba. Vlaky nebo auta po něm drandí vysoko nad zemí. Toto je spíš takový viaduktík, ale svou funkci plní dobře.

A věděli byste, co je akvadukt? Co znamená slovu aqua? Poradíme, že jde o vodu.

Akvadukt je speciální most, po kterém pro změnu přes údolí, řeku nebo jinou překážku „jezdí“ voda. Správně řečeno teče. Můžeme si ho představit jako obrovský vodovod ve vzduchu! Dříve ho z kamenů stavěli hlavně Římané a vedli jím vodu do měst a na pole. Dnes už máme trubky v zemi, ale některé akvadukty stále stojí a vypadají jako krásné historické mosty. Jen ta voda už přes ně neteče… Asi z hygienických důvodů. Mnoho akvaduktů jsme potkali při našich cestách Španělskem nebo Itálií. V Čechách jich moc není. A tady v Lipce už vůbec ne. Tady mají vody dost! :)

Dojdeme k rozcestníku a vyzvedneme si první písmenko do tajenky.

Podívejte se na místa, kam šipky ukazují. Najdete v některém z názvů schované zvíře?

1. **Napište jméno samce tohoto zvířete.**

Myslíte si, že tady žije? Určitě ano!

Chytneme se žluté značky a jdeme doprava.

Na území Lipky už budeme jen pár metrů. Přesto si o ní něco řekneme. Je to malebná horská osada na Šumavě. Spadá pod město Vimperk v okrese Prachatice. Leží v nadmořské výšce 900 metrů a je obklopená krásnou přírodou.

Víte, co dalo obci jméno? Vidíte někde tento strom blízko sebe? Nebo vidíte spíše jiný s bílou kůrou? Těch bělokorých je tady opravdu hodně. Jak se tyto stromky jmenují a jak se jmenuje jejich květenství? Vypadá jako housenka a začíná na písmeno J.

2. **Jak se nazývá květenství bříz?**

První písemná zmínka o Lipce pochází z roku 1531. V minulosti zde byla jedna z nejstarších sklářských hutí na Šumavě. Tato oblast má bohatou řemeslnou tradici. My se po stopách sklářů vydáme. A nejen po nich.

Zkuste najít na stromě napravo číslo 158. Máte? Kam se dovoláte, když toto číslo vytočíte? Která jsou další důležitá čísla, co byste měli znát?

Pokud bychom přešli za tímto stromem koleje, což neuděláme, protože je to nebezpečné, narazili bychom na několik betonových staveb. Lidově se jim říká řopíky.

Nacházíme se totiž v místě s velkým výskytem bunkrů lehkého opevnění. Takže dá rozum, že si k nim musíme něco říci. Pánové k nám budou shovívaví. Vysvětlit ve zkratce zábavnou formou pro děti vojenskou problematiku a taktiku je pro nás trošku tvrdým oříškem.

První Československá republika se po nástupu Hitlera k moci v sousedním Německu ocitla v nebezpečí. Aby mělo Československo v očekávaném válečném konfliktu s mnohem silnějším nepřítelem šanci, musela armáda zabránit náhlému vpádu přes hranice do vnitrozemí a rozdělení země. Vojenští odborníci proto po vzoru francouzské Maginotovy linie navrhli výstavbu souvislého stálého opevnění podél ohrožené hranice, ale i v několika vnitrozemských pásmech. Záměrem velení armády bylo vybudovat souvislou linii železobetonových objektů vyzbrojených kulomety a děly, které by se boční palbou vzájemně kryly. I přes horečnaté tempo budování opevnění v letech 1935 až 1938 však původní plány

nebyly ani zdaleka naplněny. Přesto bylo dokončeno téměř 10 000 lehkých objektů, 265 těžkých a rozestavěno 9 tvrzí.

Opevnění bylo budováno s velkým zápalem, a byť nedokončené, bylo při vzorně provedené mobilizaci obsazeno československými vojáky, připravenými bránit vlast před nacistickým nebezpečím. Dne 30. září 1938 však byla podepsána Mnichovská dohoda. Československá vláda, zrazená dosavadními spojenci – Francií a Velkou Británií – byla v zájmu „záchrany míru v Evropě" s mnichovským diktátem přinucena souhlasit a vzdát se pohraničního území i s pevnostmi ve prospěch Německa. Vojáci tak museli pohraniční opevnění bez boje opustit.

Po válce a o desítky let později po změně společenských poměrů stovky nadšenců opravují a zpřístupňují další a další objekty opevnění ve snaze připomenout odhodlání jejich obránců. Na Šumavu jich ovšem zatím moc nedorazilo. :)

Vidíte kameny napravo? To není řopík. To bývalo kdysi stavení nebo sklípek. Žádný beton, jen poctivá kamenická práce. Že by si tu kanci skladovali žaludy? Kdo ví…

Nalevo od pěšiny šikovné ruce využily pozůstatku kmene stromu a udělaly z něj krásné posezení.

My ovšem nebudeme posedávat, před námi je kus cesty. A také penzion Na Hájovně.

Znáte nějakou pohádku o myslivcích? Co třeba o hajném, co jezdil na jelenovi?

Jak se jmenoval paroháč, kterého rajtoval? Poradíme, že se tak jmenuje také jeden zákusek. Je vyrobený z odpalovaného těsta, v jehož objetí si hoví jemný žloutkový krém a pravá ochucená šlehačka. A na jeho vršku křupe karamelová poleva. Ve větru se sice netočí, ale mlsalové z něj blahem doslova rotují.

3. **Jak se jmenuje jelen?**

Sypeme se po asfaltové cestě z mírného kopečka k potoku. Nalevo vidíte mraveniště. Těch dnes spatříte ještě hodně. Prosíme jen koukat, nekopat! Kdo kopne, ten si bude muset do mraveniště za trest sednout. Ovšem se staženými kaťaty. Sojky nám to ohlídají, nemyslete si.

Víte, jak se jmenuje nejslavnější český mravenec?

Psal o něm i spisovatel Ondřej Sekora, k jehož knížkám patří také autorovy nádherné ilustrace.

Věděli jste, že Ferda Mravenec slaví 90. narozeniny? Sympatického hrdinu dětských knížek i filmů mohli čtenáři poprvé spatřit v roce 1933 na stránkách Lidových novin, kde Ondřej Sekora působil jako sportovní redaktor a autor rubriky pro děti. Co o světě veselého mravenčího chlapíka s červenou mašlí kolem krku možná nevíte?

Samci mravenců černých rodu Formica či Camponotus ligniperda, k nimž Ferda zřejmě patří, mají křídla. Náš kreslený hrdina je však nemá. A tak se ukazuje, že je Ferda vlastně mravenčí dělnicí. (Což jsme ovšem všichni asi trochu tušili, protože mravenec, co by byl muž, by zaručeně tolik nedřel.)
Do knižních ani televizních příběhů se nicméně nikdy nedostaly úplně všechny Ferdovy příběhy. Některé zůstaly jen na stránkách novin. Patří k nim i komiks, ve kterém si kupodivu Ferda místo namyšlené pihaté hmyzí parádnice vezme pilnou mravenčici a stane se otcem.

Podle knižní předlohy vznikla dokonce operní verze Ferdy Mravence! Hrálo ji Národní divadlo v Brně v letech 1977 až 1986. Dvouhodinové dílo se dočkalo 80 repríz. Což je hodně. Na mravence určitě. :)

Věděli byste, jak se jmenovala zlá hmyzí slečna, kterou měl Ferda rád?

Ve skutečnosti se vědecky tento brouček jmenuje jinak – podle sluníčka a počtu teček, co má na zádech. Věděli byste tedy, jak se nazývá?

4. **Doplňte: Slunéčko ……**

Přejdeme Volyňku, o které si popovídáme v druhé části výletu.

Najděte tyč, na které je žlutá značka a nápis *ZHUŠŤOVACÍ BOD*. Co se tam píše dál?

My vás trestat nebudeme, abyste nedopadli jako před lety poslední šumavský vlk.

Představte si, že v roce 1874 byl v revíru Lipka, což je odsud jen 5 km směrem na jih, uloven poslední volně žijící vlk v Čechách.

Na půli cesty mezi Borovou Ladou a Kubovou Hutí poblíž vrcholu Světlé hory najdete památník v místě, kde byl 2. 12. 1874 zastřelen poslední šumavský vlk knížecím stavitelem Janem Štěrbíkem z Vimperka (1830–1895). Vlk byl vycpán a je jako exponát v loveckém zámečku Ohrada u Hluboké nad Vltavou. V té době už byli vlci v Čechách vzácní, protože byli dlouhodobě loveni kvůli obavám o hospodářská zvířata. I o různou lesní zvěř. Hlavně o takzvanou vysokou, což jsou jeleni a srnci. Myslivci si ji chtěli odstřelovat sami – plánovaně…
Tehdy se bralo jako radost, že byli v české krajině zcela vyhubeni. Návrat této psovité šelmy do šumavských hvozdů začal až v 21. století. Vlčci se sem postupně vracejí z oblasti Karpat a Německa. A na některých místech jich je nyní už více než dost. :)

Dokázali byste něco o vlcích říci?

Vlk se na první pohled podobá německému ovčákovi, liší se však v několika drobnostech. Má širší a špičatější hlavu, šikměji postavené oči, kratší a výrazně trojúhelníkovité uši, volně svěšený ocas a odlišné držení těla. Nejdůležitějšími vlčími smysly jsou čich a sluch. Čich je stokrát až milionkrát lepší než lidský. Za dobrých povětrnostních podmínek dokážou vlci zvětřit kořist na vzdálenost několika kilometrů. Stejně jako ostatní psovité šelmy mají 42 zubů. Čelistmi dokážou vyvinout dvojnásobný tlak než německý ovčák, což jim umožňuje rozkousávat velké kosti.

Jak se jmenuje holčička, kterou ve známé pohádce sežral vlk? Už jsme se o ní zmínili… A co si ve známé pohádce *Tři bratři* zpívala?

Že jsem takhle zbarvená,
říkají mi červená.
Karkulka červená,
že jsem takhle zbarvená.
Že jsem takhle zbarvená.

Jak to v té pohádce bylo? Na co se holčička babičky (vlka) ptala? Zkuste si to přehrát ve dvojici.

- *Ach, babičko, proč máš tak velké uši?*
- *Abych tě lépe slyšela.*
- *Ach, babičko, proč máš tak velké oči?*
- *Abych tě lépe viděla.*
- *Ach, babičko, proč máš tak velké ruce?*
- *Abych tě lépe objala.*
- *Ach, babičko, proč máš tak strašlivou tlamu?*

Jak to bylo dál? Kdo nakonec Karkulku s babičkou spasil?

5. **Napište povolání zachránce.**

Vlci se často vyskytují i ve filmech. A tady máme otázku pro rodiče a prarodiče. Jak se jmenuje slavný film s hercem Kevinem Costnerem? Kdo neví, udělá dřep a zatančí odzemek! :)

Zastavíme se u zajímavé dopravní značky. Co znamená? Které zvíře na ní vidíte?

Ještěrka živorodá žije v chladnějších a vlhčích oblastech, jako jsou rašeliniště a podmáčené louky. V okolí Michlovy Hutě je jich hojnost, takže se jí tu líbí. Je převážně vejcoživorodá. Co to znamená? V těle samice se vyvíjejí vejce, které samice zadržuje až do okamžiku líhnutí, takže to poté vypadá jako porod živých mláďat. Tyhle ještěrky se dožívají 16 až 20 let. (Což je na ještěrky docela hodně.) Je celkem otužilá, proto ji můžete spatřit i na sněhu.

O ještěrkách žádnou pohádku neznáme, ale o ještěrech toho bylo napsáno a natočeno až až. Vyprávění tedy necháme na vás.

Jaké znáte druhy vyhynulých „veleještěrek“? Která byla nejstrašlivější? V jejím názvu je i slovo REX, tedy král. Že má tahle potvůrka do ještěrky hodně daleko? Divili byste se, kolik věcí je spojuje…

Po asfaltce se blížíme k významnému místu a také k nejdůležitějšímu tématu dnešního výletu – ke sklářství. Funíme se do kopečka ke krásné chaloupce nalevo. Vidíte u ní zvoničku? A křížek?

Šumava byla pro skláře výhodná tím, že tudy vedlo několik prastarých obchodních stezek. Ano, právě těch, co spojovaly jih a sever Evropy. Tyto cesty umožňovaly odbyt sklářských výrobků. Když už se tudy kupci vlekli, nabrali ve zdejších pustině sklářské skvosty a odvezli je do velkých měst celé Evropy. Kde je prodali mnohonásobně dráž, než je nakoupili. Ovšem pozor! Jen v případě, že se jim na tehdejších vozovkách nerozbily. Stav silniček byl totiž tenkrát mnohonásobně horší než současný.
Rozložení nejstarších skláren napovídá, jak velký význam měly stezky pro huťmistry. Je to patrné především na starých hutích vimperského panství, které kopírovaly Zlatou stezku nebo stály v její těsné blízkosti.

Bývalý Michlův mlýn, k němuž se blížíme, byl založen Michalem Mülerem na konci 17. století. Po roce 1945 byl zbořen. V terénu jsou za křížem patrné zbytky zdí. Vidíte je?

Stoupáme do kopce ke slavné huti, která tu stála již v roce 1531. Dříve se jí říkalo Helmbach, dnes je označována jako **Velký dům.**

Najděte tabuli s vyprávěním. Je psáno zvláštním písmem a začíná slovem: *Poutníče...*

6. **Opište poslední slovo textu.**

Sami vidíte, že místo, na kterém stojíte, je odlehlá samota uprostřed šumavských lesů. Přesto je ve sklářském oboru známá víc než mezi filmaři Hollywood. Tuto huť proslavil především objev křídového a rubínového skla. Jak se liší od běžného, si řekneme co nevidět.

Je zajímavé, že se názvy hutí často odvozovaly od jmen jejich huťmistrů. A jak se střídali, obměňoval se i název huti.

Jak by se jmenovala huť pojmenovaná po vás?
Naštěstí v té době nebylo zvykem střídat zaměstnání jako ponožky, takže si lidé vždycky stačili na nový název zvyknout. V současnosti by v tom měli pěkný hokej!

Původní huť, kterou literatura často uvádí jako **Michlovu huť I**, se nacházela pouhý kilometřík západně od obce Lipka. Sklářská výroba zde fungovala až do roku 1693. Právě tehdy ji Michael Müller přesunul zase o kilometr jihozápadně do nadmořské výšky 920 metrů. Tedy s největší pravděpodobností na místo, kde se Michlova huť nachází dodnes. Za 20 minut tam dojdeme.

V roce 1683 se zde začalo vyrábět do té doby neznámé křídové sklo. Bylo dokonalou surovinou pro umělecké zpracování. Přidáním čistého vápence – křídy – získala sklovina do té doby nevídané vlastnosti. Stala se chemicky odolnou, neztrácela stárnutím lesk a takzvaně neslepla. Také byla podstatně tvrdší než dosavadní skla. Vznikla opravdu křišťálově průzračná hmota. Jako ta studánka... I proto získala označení **český křišťál**.

Stal se ve světě pojmem!

Projdeme kolem krásně opravených chaloupek a pěšinou mezi nimi pokračujeme do obce, která se jmenuje Michlova Huť.

Znáte nějakou pohádku, ve které hraje důležitou roli sklo? Napovíme, že v názvu jedné je královna a v druhé zase trpaslíci. Víte?

V pohádce o Sněhové královně je zmíněno kouzelné zrcadlo. Čaroději, který je stvořil, však při transportu do nebe spadlo, rozbilo se o zem a roztříštilo na miliony střípků. (Což vypovídá o tom, proč je důležité mít při převážení každý náklad důkladně připoutaný.) Střepinky se rozletěly po světě jako miniaturní dýky – a koho zasáhly, tomu probudily v srdci chlad a zlobu. Jeden střípek spadl do oka chlapci jménem Kaj. Jak to s ním dopadlo? Kdo ho zachránil? (Očař to nebyl. Ani optik.)

Zrcadlo, což je skleněná tabule natřená zezadu hliníkem, hraje důležitou roli také v pohádce o Sněhurce. Na co se zlá královna zrcadla ptala?

„Zrcadlo, řekni mi, kdo je v zemi zdejší mezi všemi nejkrásnější.“
A zrcadlo jednoho dne odpovědělo popravdě: „Má paní, i když jste krásná jako sen, Sněhurka je krásnější přece jen.“

A to byl problém! Některé dámy pravdomluvnost snášejí jen velmi obtížně. A nemusí se týkat jen jejich vzhledu.

Před rozzuřenou macechou se musela schovat u spoluobčanů malého vzrůstu, nekorektně trpaslíčků.

Kolik jich bylo?

Teď to bude hodně těžká otázka. Dokážete všechny trpaslíky vyjmenovat? Můžou vám pomoci všichni členové rodiny…
I tak to bude fuška. Zkuste to nejprve sami.

Zvládli jste? Jsou to Prófa, Stydlín, Rejpal, Kejchal, Dřímal, Štístko a …… :)

7. **Jak se jmenoval nejmenší trpaslík?**

Ale zpátky ke zdejšímu sklu.

Michlovský huťmistr také jako první začal vyrábět **rubínové sklo bez přísady zlata**, pouze za použití kysličníku měďnatého. (Kdo by snad netušil, jak takové sklo vypadá, tak je to to červené…)
V čem byla metoda Michala Mülera revoluční? Hádejte!
Jasně! Byla levnější! Měď totiž stojí méně a je dostupnější než zlato.
Originální receptury jak na křišťálové, tak na rubínové sklo znala do detailů pouze huťmistrova nejbližší rodina. Jenže ouha! V hlavě je nenosila a během vyřizování pozůstalosti se tyto „kuchařky“ ztratily. Proto se nad přesným složením skloviny dodnes vznáší otazník.
Ale ti, kdo sklo tavili, si zjevně poradili i bez receptu. Jako vaše maminky, když vaří.
Každopádně vynálezy pana Michala zajistily huti obrovský úspěch. Ze zapadlé dírky, kde tehdy ještě nevyvraždění vlci dávali dobrou noc, putovalo sklo do Turecka, Švédska, Saska, Polska, Nizozemska, Francie, Ameriky či Indie.

Michael Müller nad slunce jasněji prokázal nejen své skvělé sklářské umění, ale také obchodní schopnosti. Postupně díky nim získal honosné jmění. Tudíž mohl založit novou huť. A jelikož nebyl troškař, přistavěl k ní také svůj nový kamenný dům a rozsáhlá hospodářská stavení. A starou huť i s chalupami přenechal dělníkům.

Michlova Huť se stala nejvýznamnější a ve světě nejproslulejší. Müllerovo sklo s vysokým jasem a jiskrností bylo naprosto čiré a tvrdé, prostě dokonalý materiál pro broušené a řezané zdobení. Jak už bylo naznačeno, tento huťmistr a jeho rodina nabývali váženosti a společenského postavení.
Důkazem je mimo jiné kaple s rodinnou hrobkou, kterou si kouzelník skla nechal postavit. Jmenuje se kaple 14 svatých pomocníků a stojí ve Vimperku na dnešním starém hřbitově. Má ještě původní oltář, věžičku a zvonek. Dostanete se k ní, pokud půjdete na náš výlet s tajenkou, který vede Vimperkem.

Pod podlahou zde odpočívá pan Michael s celou rodinou. Nápis nad vchodem do kaple zní:

Zde leží Michael Müller, skelmistr na Helmbašské huti, který vynalezl v roce 1683 pěkné křídové sklo.

Přicházíme do maličké, ovšem kdysi velmi významné obce. Vítá nás **kaple Povýšení svatého Kříže**. Byla postavená v letech 1938 až 1940. Je důležitým poutním místem a nabízí nádherný výhled na okolní krajinu. Kaple byla vystavěna v nadmořské výšce 1 009 metrů.

Najdete za svatostánkem cedulku s obrázkem pána s vidlemi? Co zakazuje?
Prosíme, dodržujte. Děkujeme.

Pozor, procházíte soukromou farmou, kde se dodržují veterinární opatření. Nevstupujte do uzavřených prostor - moc vám děkujeme, že tato opatření respektujete.

Napravo nás vítá bečení a bučení zvířátek z **farmy Michlovka**. Ta se specializuje na chov původního plemene šumavské ovce, známého svou odolností a nenáročností. Což jsou v horských podmínkách strašně důležité přednosti. Plemeno je zařazené do světového genofondu ohrožených plemen hospodářských zvířat a zdejší ovečky tvoří genovou rezervu šumavské ovce v České republice.

Kromě ovcí farma chová také skot a různé druhy drůbeže. Co je skot? Nenosí sukni ani nehraje na dudy! :)

Je zde klid, krásný pořádek, milí lidé a dá se zde i ubytovat. Doporučujeme! :)

Pokračujeme v chůzi a můžeme si k tomu zazpívat nějakou písničku o ovečkách. Na kterou si vzpomenete?

Beskyde, Beskyde, kdo po tobě ide?
Černooký bača ovečky zatáčá,
černooký bača ovečky zatáčá.

Aj, bačo, bačo náš, černú košulku máš.
Kdo ti ju vypere, když maměnky nemáš,
kdo ti ju vypere, když maměnky nemáš?

Kdo si to jaký malý pletl a vůbec netušil, co je to „okybača“? :)

A máme tady ještě jednu písničku. Dokážete doplnit chybějící slovo?

Ovčáci, čtveráci,
vy jste naši vičku
i tu čočovičku ……..

To je lež
jako věž,
nebyla to vička
ani čočovička,
byl oves.

Které slovo nám z textu vypadlo?

8. **Napište slovo.**

Scházíme do údolí. Najděte cestou dolů na domečku zelenou cedulku s nápisem *ŠLECHTITELSKÝ CHOV*.

Najdete na šedo-bílé budově letopočet? Sečtěte jeho číslice a zjistěte, kdo z vás je věkem výsledku nejblíže.

Ten může vyzkoušet jako první občerstvení dole u potoka (tedy v sezoně). Je to samoobslužné a příjemné místo – BAR V POTOCE.

Kasička se nachází pod stolem a pití se chladí v proudu toku. Lze zaplatit i QR kódem.

V listopadu 2023 byla v okolí Michlovy Hutě slavnostně otevřena nová naučná stezka. Je krátká, ale o to intenzivněji prostřednictvím tří zastavení seznamuje návštěvníky s přírodou a historií této lokality. Vypráví o mokřadních loukách, sklářské historii a šelmách v šumavské krajině. Pro děti jsou připraveny interaktivní prvky, jako jsou pexeso či přiřazovací hry. Tak ji jdeme najít. Vede souběžně s modrou turistickou značkou a odvede nás také zpátky. A to téměř až do cíle výletu.

Míříme k rybníčku. Čeká tam na nás další písmenko do doplňovačky. Kdo vidí vodníka?

Znáte nějakou pohádku o vodnících? A co nějaká vodnická jména? Hodně jich začíná na Č… Například Čepeček a Česílko.

Vodníci se často ucházeli o mlynářovic dcerky. Znáte pohádku *Princezna ze mlejna*? Jak se jmenovala dívka, kterou si chtěli vzít „malej a šikovnej“ čertík i jeho vodnický kamarád?

A protože mlýn byl nedaleko odsud, je jasné, že zde určitě byli a jsou vodníci. Brekeke!

Zkuste u rybníka najít dřevěný památník. Je to zvláštní sloup s křížkem. Jeho autor Martin Gregora ho vyrobil z trámu pocházejícího z hráze rybníka, který byl založen v 17. století spolu se zdejší sklárnou právě sklářem Michaelem Müllerem.

Najděte cedulku s nápisem *POZŮSTATKY A NÁLEZY*.

9. **Co skrývá číslo 3?**

Opouštíme rybník i obec a vracíme se podél vody k Lipce.

Rybník napájí řeka Volyňka. V těchto místech je tedy zatím jen potůčkem, ale její povodí zahrnuje severozápad okresu Prachatice a jih okresu Strakonice. Pramení na východním svahu Světlé hory kousek odsud, protéká šumavským podhůřím

a ve Strakonicích zprava ústí do řeky Otavy.

Zajímavostí je, že na jejím horním toku byla v nadmořské výšce 944 m v 19. století vybudována **Světlohorská nádrž**. Sloužila jako zásobárna vody využívané pro plavbu dřeva. Fungovala tak, že zachycovala vodu, co to šlo. A poté ji v určitou chvíli vypustila, čímž umožnila splavování kmenů po tocích směrem k pilám a dalším místům, kde se pracovalo se dřevem.
Průměrná hloubka nádrže je přibližně 2,5 metru. V současnosti už se však tahle vodní sběrna nevypouští. Nejspíš to už ani nejde. Což dělá radost nespočtu vodní havěti – třeba rakovi říčnímu nebo pstruhům. (Asi jsme hladoví, protože se nám hned vybavil pstruh na másle. Nebo po mlynářsku. Rudí raci ne, protože ti se musejí živí házet do vroucí vody, což je na nás moc kruté.)

Pokud se na nádrž chcete podívat – což my chceme –, odbočte těsně před obcí Lipka na stezku, která Volyňku provází. Je to asi kilometr. Dostanete se tam asi za 20 minut.

Ale ještě předtím musíme doluštit naši tajenku. Pomůže nám k tomu poslední dnešní naučná tabule. Vypadá stejně jako ty ostatní – i s tím krásným obrázkem, který jako by vypadl z knížky *Děti z Bullerbynu* od Astrid Lindgrenové. Znáte ji? Je to naše nejoblíbenější knížka a myslíme si, že nějak jako Michlova Huť Bullerbyn vypadal. Nebo se snad pleteme? Nepleteme!

Podívejte se na tabuli.

10. **Jak se odborně jmenuje žabka na fotce?**

Jedna pranostika, což je počasíčkové moudro předků, říká, že: *Na svatého Řehoře čápi letí přes moře a žába hubu otevře.* A je to pravda. Alespoň o žabkách to tady platí. I v době, kdy ještě panují noční mrazíky a ve vodě je ledová tříšť, jsme slyšeli žabí koncert. (Čápy jsme naštěstí nespatřili. Asi ještě plachtí nad mořem. Dětí už totiž máme na dnešní poměry požehnaně…) Vůbec nejotužilejší jsou takzvaní hnědí skokani. Předpokládáme, že tam, kde jsme, je otužilectví třeba. Ale žádný nás pozdravit nepřišel, i když jsme kvákalali jako na lesy.
Zkuste to taky!
Kdo by si však myslel, že se tihle obojživelníci cachtají od nevidím do nevidím, mýlil by se. V průběhu roku se pohybují převážně mimo vodu – v lesích, na loukách a podobně. Pouze na kratičkou dobu rozmnožování, snesení vajíček a oplození se sejdou na pořádnou koupačku. A právě k tomu, aby se žáby bez mobilů vůbec svolaly na takzvaná shromaždiště, potřebují svůj kvákavý hlas.
Ten má samozřejmě ještě další funkce. Bez něj se samec se samicí ani neseznámí, natož aby si padli do oka a měli spolu děti. Jak si žabí maminky vybírají ty správné tatínky? Právě podle síly jejich kváků. Jen ti, co kvákají nejvíc, nejhlasitěji a nejsměleji, mají šanci. Který ze samců ve vaší rodině a okolí kváká nejšpičkověji? Zamyslete se… Schválně, jestli se shodnete.
A co vy? Zvládnete zakvákat i nějakou písničku? Která je vaše oblíbená? My máme rádi české rapery – Sheena, Calina, Nik Tenda a také slavnou kapelu Depeche Mode. Zkoušeli jsme zakvákat jejich největší hity, ale moc nám to nešlo. Co vám?

Pokud jsou tady žáby, klidně by tu mohl poskakovat i nějaký zakletý princ. Holčičky, dívky, paní i dámy, víte, jak ho zbavit kletby? Ano, kontaktem rtů, tedy partií velmi citlivých na doteky. Znáte ještě nějakou pohádku, v níž pusinka osvobodila zakletého prince nebo princeznu?

Není tady někdo z vás zakletý? Je to nezbytné ověřit. Dejte pusinku tomu, koho máte po levici. Stačí na tvář.

Pokud je to běžec nebo cyklista, raději ho nechte zakletého. V pohybovém obluzení je mu zjevně dobře. :)

Na lavičce si můžeme odpočinout, do cíle už je to jen kousek. Dojdeme k Volyňce. (Kdo chce, jde se ještě podívat doprava ke Světlohorské nádrži.) Přejdeme ji… A už vidíme náš starý známý viadukt! Kromě něj na nás z tajenky také kouká latinské pojmenování tvora, o kterém jsme dnes mluvili.

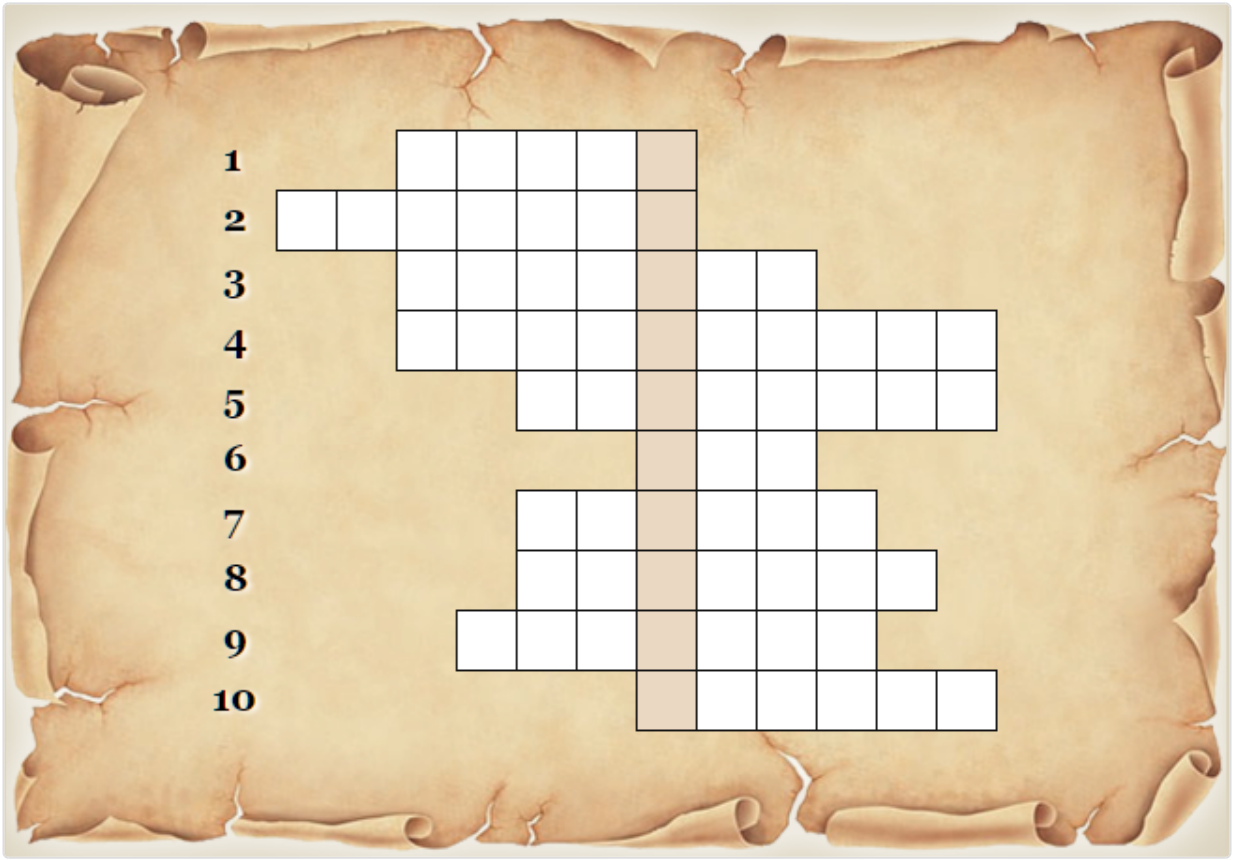
Máme hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce. Teď už jen stačí zajít s vyluštěnou tajenkou do Informačního centra Vimperk a vyzvednout si dáreček. Hezky za něj poděkujte, my děkujeme také. Samozřejmě ne za dáreček, ale za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! :)

V textu byly použity mj. texty z webů www.kudyznudy.cz, www.pohadkozem.cz, www.sumava.cz, zakrasnejsivimperk.cz, vimperk.cz, zoohluboka.cz, prachaticky.denik.

Otázky k tajence

1. **Napište jméno samce tohoto zvířete.**
2. **Napište název květenství.**
3. **Jak se jmenuje jelen?**
4. **Doplňte: Slunéčko ….**
5. **Napište povolání.**
6. **Opište poslední slovo textu.**
7. **Jak se jmenuje trpaslík?**
8. **Napište slovo.**
9. **Co skrývá číslo 3?**
10. **Jak se jmenuje žabka na fotce?**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 10.11.2026 22:54